

Onderneming in Moeilijkheden (OIM)

Steef Verhoeven en Marcel Soons

11 mei 2026

Agenda

- Bepaling status OIM
- Welke mogelijkheden zijn er om status OIM te beïnvloeden

Bepaling status OIM

Status OIM (Onderneming In Moeilijkheden) wordt bepaald op basis van verhouding:

Negatieve overige reserves

<hr/>	$\leq 50\%$	= Geen OIM
Aandelenkapitaal + agio	$> 50\%$	= OIM

- Toetsing op basis van meest recente jaarrekening
- Toetsing op basis van geconsolideerde jaarrekening (bij een groep van ondernemingen), tenzij sprake is van een enkele vennootschap.

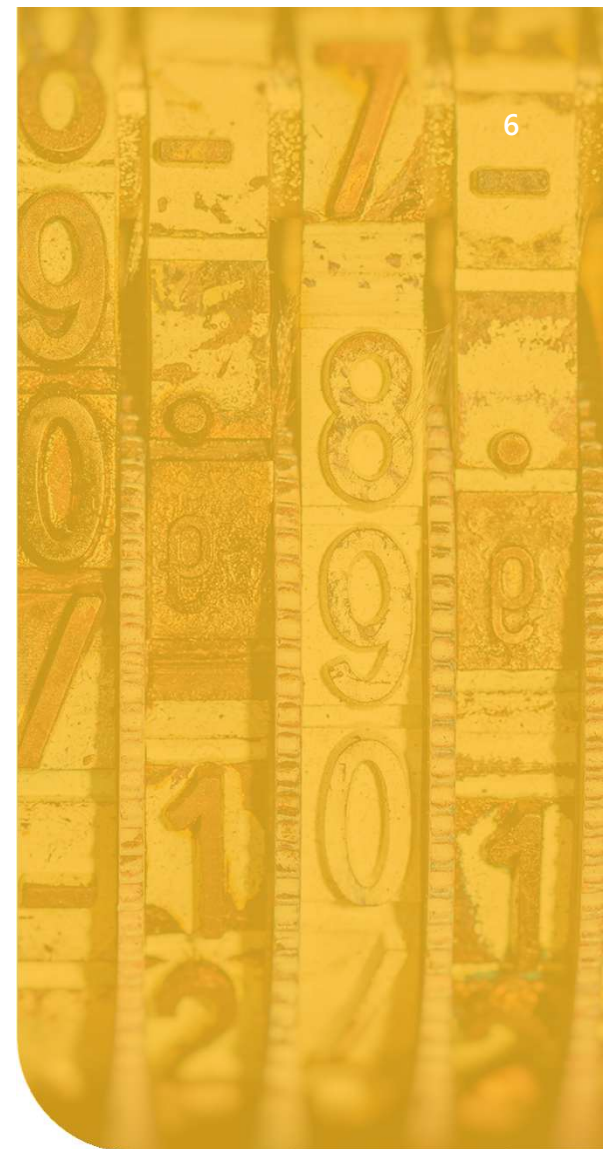
Hoe kan percentage worden beïnvloed?

- Activa verhogen
- Schulden verlagen
- Verhouding binnen de eigen vermogenscomponenten wijzigen

Mogelijkheden om status OIM te beïnvloeden

1. Wat zijn de mogelijkheden onder huidige regelgeving
 - Activeren van kosten van ontwikkeling (immateriële vaste activa)
 - Converteerbare lening converteren naar agio (vervroegd)
 - Timing opmaak en vaststelling jaarrekening
2. Wat zijn mogelijkheden onder specifieke voorwaarden en/of hele specifieke gevallen:
 - MVA herwaarderen
 - Conversie naar AK met flexibele waardering
 - Preferente aandelen (let op voorwaarden)
 - Agio afstrepen tegen verliezen
3. Wat zijn de mogelijkheden bij wijziging in regelgeving
 - Achtergestelde lening classificeren als eigen vermogen (maar goed om nu al op voor te sorteren)

Wat zijn de mogelijkheden onder huidige regelgeving?

Activeren van kosten van ontwikkeling

Onderzoek: activiteiten ontplooiën ter verkrijging van nieuwe kennis en inzichten.

Voorbeelden van onderzoeksactiviteiten:

- activiteiten gericht op de verwerving van nieuwe kennis;
- het zoeken naar, evalueren en definitief kiezen van, en toepassen van onderzoeksresultaten of andere kennis;
- het zoeken naar alternatieven voor materialen, apparaten, producten, processen of diensten;
- het formuleren, ontwerpen, evalueren en uiteindelijk selecteren van mogelijke alternatieven voor nieuwe of verbeterde materialen, apparaten, producten, processen, systemen en diensten

Kosten van onderzoek niet activeerbaar

Ontwikkeling: activiteiten gericht op de omzetting van de resultaten van onderzoek of andere kennis in een plan of ontwerp voor nieuwe of wezenlijk verbeterde producten of processen.

Voorbeelden van ontwikkelingsactiviteiten:

- ontwerpen, construeren en het testen van prototypes, modellen, instrumenten, productiemallen, proefopstellingen van de productie
- testen van alternatieven voor nieuwe of verbeterde producten en processen.

Kosten van ontwikkeling onder voorwaarden activeerbaar

Voorwaarden activering ontwikkelingskosten

- a. technische uitvoerbaarheid om het immaterieel actief te voltooien aantoonbaar.
- b. voornemen kenbaar gemaakt het immaterieel actief te voltooien en het vervolgens te gaan gebruiken of te verkopen.
- c. De onderneming heeft de mogelijkheid het immaterieel actief te gebruiken of te verkopen.
- d. Naar verwachting toekomstige voordelen zijn aantoonbaar. Onder andere dient aangetoond te worden dat er een markt bestaat voor de goederen of diensten die met het immaterieel vast actief zullen worden voortgebracht.
- e. De onderneming kan aantonen dat het over voldoende technische, financiële en andere middelen beschikt (dan wel zal kunnen beschikken) voor de voltooiing van het product of proces en voor het gaan gebruiken of op de markt brengen daarvan.
- f. De onderneming kan aantonen dat de uitgaven aan het immaterieel vast actief gedurende de ontwikkeling betrouwbaar kunnen worden gemeten.

Voorwaarden activering ontwikkelingskosten

Ad a. Technische rapporten beschikbaar? Milestone rapportages etc?

Ad d: Zijn er marktanalyses beschikbaar? Inschatting toekomstige opbrengsten obv business plan

Ad f: (Project)administratie met registratie van verbruikte materialen, urenadministratie incl tijdige review en autorisatie van urenbesteding.

Vereist tijdige opzet van administratieve maatregelen, in overleg met accountant/adviseur

Let op:

- Eerste paar jaar na oprichting onderneming wellicht alleen onderzoekskosten (start-up fase), nog geen activering kosten -> vereist mogelijk aanpassing van de wet (oprekken termijn van 3 jaar naar 10 jaar).

Converteerbare leningen (CLA)

- Converteerbare lening is een samengesteld instrument
- Converteerbare lening kwalificeert in de basis als verplichting/schuld
- Conversie optie is onderdeel eigen vermogen (verschil in reële waarde tussen gewone lening en converteerbare lening)
- In een CLA zit derhalve een eigenvermogenscomponent. Deze kun je tot uiting brengen in de balans. Maar de berekening is relatief complex en levert relatief weinig (extra) eigen vermogen op.

Voorbeeld toerekening van de waarde van een samengesteld instrument

Onderstaand voorbeeld geeft de splitsing weer van een converteerbare obligatielening, met een nominale waarde van 2.000.000, een looptijd van 3 jaar en een couponrente van 6%. De rente voor een vergelijkbare lening zonder conversieoptie bedraagt 9%.

	Tijdstip	Kasstroom	Contante waarde rente	Contante waarde	Toelichting
Contante waarde van de hoofdsom	t=3	2.000.000		1.544.367	$2.000.000 / (1 + 0,09)^3$
Contante waarde van de rentebetalingen	t=1	120.000	110.092		$120.000 / (1 + 0,09)^1$
	t=2	120.000	101.002		$120.000 / (1 + 0,09)^2$
	t=3	120.000	92.662		$120.000 / (1 + 0,09)^3$
				303.755	
Reële waarde vreemdvermogenscomponent				1.848.122	
Totale opbrengst van de converteerbare obligatie				2.000.000	
Eigenvermogenscomponent				151.878	

Converteerbare leningen

- **Vervroegde conversie van een CLA.** Door de conversie wordt de lening omgezet in eigen vermogen.
- **Let op:** eerdere conversie dan het triggermoment (funding ronde, exit of einde looptijd) is een **nadeel voor de huidige aandeelhouders:**
 - doordat wordt geconverteerd tegen een lagere waardering,
 - daardoor de leninghouder meer aandelen krijgt, en
 - de verwatering structureel groter is, terwijl bij latere conversie (bij hogere waarde) dit effect beperkter zou zijn.

Hierbij moet men extra bedachtzaam zijn wanneer er in de converteerbare leningen kortingen en caps zijn opgenomen. Deze werken dan extra nadelig bij vroege conversie: converteerbare leningen bevatten vaak een discount (bijv. 20–30%) of een valuation cap. Deze instrumenten zijn bedoeld als beloning voor vroeg instappen, maar bij vroege conversie werken zij bovenop een al lagere waardering en het effectieve aandelenbelang van de leninghouder wordt daardoor onevenredig groot

Timing opmaak en vaststelling jaarrekening

- Timing toetsing status OIM vindt plaats op laatst vastgesteld jaarrekening
- Hierbij mag rekening worden gehouden met inbreng van nieuw kapitaal voorafgaand aan aanvraag subsidie
- Scenario:
 - Op basis van vastgestelde jaarrekening 2024 geen OIM
 - Op basis van concept stukken 2025 wel OIM
 - Medio 2026 wordt nieuw kapitaal opgehaald.
- Opmaak en vaststellen jaarrekening 2025 uitstellen tot na aanvraag subsidie
- Aanvragen subsidie op basis jaarrekening 2024 en documentatie mbt nieuw kapitaal.
- Toetsing OIM status vindt plaats op basis van eigen vermogen inclusief nieuw kapitaal.
- Kapitaalstorting moet wel definitief overeengekomen zijn.
- Reguliere opmaaktermijn: binnen 5 maanden na afloop boekjaar
- Kan verlengd worden met 5 maanden bij bijzondere omstandigheden
- Vereist goedkeuring van aandeelhouders via aandeelhoudersbesluit
- Drempel voor bijzondere omstandigheden is laag.

Wat zijn mogelijkheden onder specifieke voorwaarden en/of hele specifieke gevallen?

Herwaardering overige activa

Herwaardering overige activa (materiële vaste activa)

- Materiële vaste activa *kunnen* op Actuele Waarde worden gewaardeerd (periodiek herwaarderen)

Maar:

- Invulling begrip Actuele Waarde in verslaggeving \neq Actuele Waarde volgens gangbare taxatierapporten
- Actuele Waarde = Actuele Kostprijs \rightarrow Actuele vervaardigingsprijs $-/-$ cumulatieve afschrijvingen
- Bij recent gebouwde activa (vb cleanroom, pilotplant etc), zal Actuele Kostprijs niet veel afwijken van de Historische Kostprijs.
- Kan mogelijk wel bij een ouder (overgenomen) machinepark
- Actuele kostprijs moeilijk te bepalen, wat kost een machine van 50 jaar geleden per vandaag?
- Goede taxateur vinden met verstand van zaken.

Preferente aandelen

- Presentatie als eigen vermogen of vreemd vermogen afhankelijk van:
- Geconsolideerde jaarrekening:
 - op basis van economische realiteit van de contractuele bepalingen (zie volgende slides)
- Enkelvoudige jaarrekening:
 - op basis van economische realiteit van de contractuele bepalingen *of*
 - op basis van de juridische vorm van het instrument.

Preferente aandelen

- Kwalificatie als vreemd vermogen of eigen vermogen afhankelijk van contractuele voorwaarden

	Contractuele voorwaarden	Presentatie
A. Preferent aandeel, met al dan niet cumulatief dividend	De uitgevende rechtspersoon moet de preferente aandelen voor een vast of bepaalbaar bedrag (<u>winstonafhankelijk</u>) op een bepaalbare datum in de toekomst inkopen	Financiële verplichting
B. Preferent aandeel, met al dan niet cumulatief dividend	De uitgevende rechtspersoon moet eeuwigdurend vaste of bepaalbare (<u>winstonafhankelijke</u>) 'dividendbetalingen' doen	Financiële verplichting
C. Preferent aandeel, met al dan niet cumulatief dividend	De uitgevende rechtspersoon heeft geen verplichting om de preferente aandelen op een bepaalde of bepaalbare datum in de toekomst in te kopen of af te lossen. Het preferent dividend is verplicht betaalbaar als er <u>voldoende winst</u> is gemaakt in enig jaar na uitgifte van het instrument om de betaling mogelijk te maken.	Keuze om dit instrument als eigen vermogen of als financiële verplichting te verantwoorden.

Preferente aandelen

- Kwalificatie als vreemd vermogen of eigen vermogen afhankelijk van contractuele voorwaarden

	Contractuele voorwaarden	Presentatie
D. Preferent aandeel, met al dan niet cumulatief dividend	Het instrument is identiek aan het instrument uit voorbeeld C. Echter, het preferent dividend (of een deel daarvan) moet ook betaald worden als er onvoldoende winst na uitgifte van het instrument is in enig jaar, maar er wel voldoende vrij uitkeerbaar eigen vermogen is	Financiële verplichting
E. Preferent aandeel, met al dan niet cumulatief dividend, waarbij de betaling van het dividend ter discretie van de rechtspersoon is	Het aandeel is eeuwigdurend, zonder de plicht voor de uitgevende rechtspersoon het aandeel terug te kopen. Bovendien is uitkering van het preferent dividend ter <u>discretie van de directie</u> , commissarissen of op basis van een besluit van de algemene vergadering	Eigen vermogen

Preferente aandelen

- Gedeeltelijke conversie CLA (geen groep)
 - Oplossing:
 - ✓ deel CLA converteren (via notaris)
 - ✓ tegen laatste waardering
 - Zorgen voor correctiemechanisme in resterende CLA:
 - ✓ Bij funding / exit / einde looptijd zorgt correctiemechanisme dat er meer / minder aandelen worden uitgeven of ingetrokken.
 - Effect:
 - ✓ Geen nadeel bestaande aandeelhouders
 - Beperking:
 - ✓ Alleen mogelijk wanneer samengesteld instrument op juridisch vorm wordt gepresenteerd.
Economisch blijft het vreemd vermogen. Daardoor alleen toepasbaar in enkelvoudige jaarrekening

Agio verrekenen met negatieve overige reserves

Samenstelling eigen vermogen voor verrekening:

Aandelenkapitaal	1.000
Agioreserve	8.000
Negatieve overige reserves	<u>-5.600</u>
Saldo eigen vermogen	3.400

Berekening OIM status

Negatieve overige reserves	<u>5.600</u>
AK + agio	9.000 -> 62% = OIM

Samenstelling eigen vermogen na verrekening:

Aandelenkapitaal	1.000
Agioreserve	2.400
Negatieve overige reserves	<u>0</u>
Saldo eigen vermogen	3.400

Berekening OIM status

Negatieve overige reserves	<u>0</u>
AK + agio	3.400 -> <50% = geen OIM

Nadelen:

- Transactie via notaris, afstemming met jurist en fiscale aspecten
- Onderlinge verhouding tussen aandeelhouders opnieuw bezien -> indien verschil bestaat tussen storting op agio tussen aandeelhouders.
- Aandachtspunt is "Liquidation Preference": onderlinge verhouding tussen aandeelhouders bij liquidatie uitkeringen. Issues mogelijke toekomstige terugbetalingen agio (dividend op agio) → preferentie. Hoe werkt dit door? oplossing in SHA via een zgn waterval.

Beoogde wijzigingen in regelgeving

Er zijn voorstellen gedaan vanuit NL aan de EC om de definitie voor OIM aan te passen

- Uitsluiten van de OIM toets voor bedrijven in eerste 10 jaar (ipv 3 jaar) na oprichting
- 50% naar 70% oprekken
- Definitie van eigen vermogen oprekken met bijtellen van quasi-eigen vermogen (achtergestelde lening) -> zie volgende slide

Echter

- EC zet niet in op aanpassing definitie OIM of aanpassing eigen vermogen maar op carve-out voor innovatieve bedrijven / start- en scale ups

Achtergestelde leningen

- Achtergestelde leningen kwalificeren op dit moment niet als eigen vermogen
- Achtergestelde leningen kwalificeren wel als 'aansprakelijk vermogen' (garantievermogen) volgens de Richtlijnen van de Raad van de Jaarverslaggeving

Mogelijke oplossing:

- Aanpassing subsidieregels; oprekken begrip eigen vermogen naar aansprakelijk vermogen

Maar:

- Aansprakelijk vermogen blijkt niet direct uit de balans van onderneming. Is een toelichtingsvereiste.
- Achtergestelde leningen moeten zijn achtergesteld bij *alle* niet achterstelde schulden (dus niet alleen banken, fiscus, maar ook bv crediteuren)

Vragen?

NAAM	MARCEL SOONS
Telefoon kantoor	+ 31 40 2 504 504
Telefoon mobiel	+31 6 22 92 15 53
E-mail	Soons@govers.nl
Bedrijf	Govers Accountants/Adviseurs
Functie	Partner / Accountant Bureau Vaktechniek

NAAM	STEEF VERHOEVEN
Telefoon kantoor	+ 31 40 2 504 504
Telefoon mobiel	+31 6 38 66 94 34
E-mail	Steef.verhoeven@govers.nl
Bedrijf	Govers Accountants/Adviseurs
Functie	Partner / Accountant Start- & Scale up team

GOVERS

Govers Accountants/Adviseurs

Beemdstraat 25 T (040) 2 504 504
5653 MA Eindhoven www.govers.nl

Thuis in cijfers sinds 1925